

PROGRAM

WOLFGANG AMADEUS MOZART

předehra Don Giovanni K. 527

Non piú andrai, farfallone amorovo × Figarova svatba ×

árie Figara

Il mio tesoro intanto × Don Giovanni × árie Ottavia

Deh vieni non tardar × Figarova svatba × árie Zuzanky

Ho Capito, Signor, Si! × Don Giovanni × árie Masetta

Constanze! Constanze! × Únos ze serailu × árie Belmonta

La ci darem la mano × Don Giovanni × Duet Dona Giovanniho
a Zerliny

PŘESTÁVKA

ANTONÍN DVOŘÁK

Květiny bílé po cestě × Rusalka

VILÉM BLODEK

Svatojánské ohně rozžeme po horách × V studni

BEDŘICH SMETANA

Proč bychom se netěšili × Prodaná nevěsta

Polka × Prodaná nevěsta

Dobrá věc se podařila × Prodaná nevěsta

GUISEPPE VERDI

Coro di schiavi ebrei × Nabucco

ANTONÍN DVOŘÁK

Serenáda × Jakobín

ve spolupráci s Městským úřadem
a Státním hradem a zámek
Jindřichův Hradec
pořádá

Rytířský sál,

Státní hrad a zámek

19:00

23. června 2013

LETNÍ KONCERT

SLAVNÉ OPERNÍ ÁRIE A SBOROVÉ SCÉNY V RÁMCI
PŘIPOMENUTÍ JINDŘICHOHRADECKÉ OPERY

soprán

tenor

baryton

sbory

dirigent

EVA KÝVALOVÁ

PETR NEKORANEC

LUKÁŠ BAŘÁK

PS SMETANA/ŠTĚPÁN ŠTRUPL

DPS NOVA DOMUS/IVANA PÍSAŘOVÁ

(I. ZŠ JINDŘICHŮV HRADEC)

GEORGIOS GALANIS

× DIRIGENT SÓLISTÉ A SBORY

× Georgios Galanis *1987

Již od útlého dětství projevoval velký zájem o hudbu, proto se také později rozhodl studovat hudební gymnázium, které úspěšně zakončil v roce 2005. Současně navštěvoval Konzervatoř v Patrasu, kde se věnoval hře na housle a studiu harmonie. V 18 letech byl přijat na Athénskou státní univerzitu a na Athénskou konzervatoř. Paralelně se věnoval oboru muzikologie, hře na housle a kontrapunktu, o dva roky později absolvoval hru na housle s vyznamenáním. Mezi jeho největší úspěchy hudby při studiích v Athénách patří hra prvních houslí v Athénském symfonickém orchestru mladých, dále se stal vedoucím druhých houslí v Řecko-tureckém orchestru mladých a také byl hráčem prvních houslí v Komorním orchestru Athénské univerzity. Jeho první dirigování Athénského univerzitního orchestru se setkala s velmi pozitivní kritikou. V roce 2010, po zakončení univerzity, se zúčastnil mistrovských kurzů se zaměřením na dirigování orchestru v Berlíně u dirigenta Freda Buttkewitze. Nyní Georgios Galanis studuje Akademii múzických umění v Praze, obor dirigování, pod vedením doc. Tomáše Koutníka a odb. as. Hynka Farkače.

× Eva Kývalová *1984

Eva Kývalová je nyní studentkou 1. ročníku Akademie múzických umění v Praze. Současně dále studuje také u MgA. Martiny Macko na Konzervatoři Pavla Josefa Vejvanovského v Kroměříži. Její pěvecké začátky jsou datovány do roku 2002, kdy nastoupila na ZUŠ Hulín do třídy Mgr. Dany Zapletalové. Jejím hlasovým oborem je lyrický soprán. Zúčastnila se řady soutěží, ze kterých zmíníme např. v roce 2009 Krajské kolo národní soutěže ZUŠ, kde získala 1. místo, dále, při reprezentaci Konzervatoře, Pražský pěvec v roce 2011 – 3. cena a Mezinárodní Duškova soutěž v Praze v roce 2012 i 2013 – 2. místo. Věnuje se také sborovému a komornímu zpěvu, ve kterém získala s ansámblu v roce 2011 dvě 1. místa na Mezinárodní soutěži pěveckých ansámblů Stonavská Barborka, a to v kategorii duo a kvarteto v subkategorii střední umělecké školy a v roce 2012 dvě 1. místa v kategorii duo a v kategorii vokálně-instrumentální, kde navíc získala cenu Zdeňky Divákové za pěvecký výkon. Aktivně se zapojuje do představení komerčních konzervatoře, kde například ztvárnila roli bájného Parida v Krásné Heleně Jaquese Offenbacha a roli Zuzanky v Mozartově Figarově svatbě. Jako sólistka spolupracuje s mnoha pěveckými sbory a orchestry. V současné době účinkuje jako host v Moravském divadle Olomouc v krásném muzikálu plném známých melodií Noc na Karlštejně. Představuje zde postavu Elišky Pomořanské.

× Lukáš Bařák *1992

Na ZUŠ v Rožnově pod Radhoštěm se učil 4 roky hru na kytaru u paní učitelky Miroslavy Pavelkové. Na základě aktivit ve folklorním souboru Soláněk se v roce 2007 přihlásil na Janáčkovu konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, kde studoval u prof. Zdeňka Krulíkovského. V roce 2009 vystoupil v rámci festivalu Janáčkův máj s inscenací Janáčkovy konzervatoře v opeře Lest a láska od J. Haydna, v komické roli Villota, režie Bogdan Kokotek. V témže roce se zúčastnil soutěže Bohuslava Martinů v Praze, 3. místo, a soutěže Rudolfa Petráka v Žilině, 1. místo. Rok 2010 přinesl 3. místo v celostátní soutěži konzervatoří v Pardubicích, na soutěži Bohuslava Martinů v Praze získal 1. místo, cenu za interpretaci písní Bohuslava Martinů a titul absolutního vítěze. Také se zúčastnil festivalu Žižkovský podzim. V roce 2010 úspěšně vykonal přijímací zkoušky na Akademii múzických umění v Praze, kde studuje operní zpěv u prof. Ivana Kusnjera. Zde spolupracoval na mnoha představeních. Jiří Antonín Benda – Romeo a Julie, Jiří Pauer – Manželské Kontrapunky, Petr Iljič Čajkovskij – Evžen Oněgin aj. Četná je jeho sólová spolupráce s ženským pěveckým sborem Bohuslava Martinů a skladatelem Milanem Báchorkem.

× Petr Nekoranec *1992

Zpěv začal studovat na Základní umělecké škole v Polné u Arnošky Zemanové. Už v té době pravidelně vystupoval na koncertech pořádaných ZUŠ Polná, účinkoval s Polenským bigbandem pod vedením Jiřího Šímy a účastnil se v Polné mnohých hudebních akcí. V roce 2011 absolvoval Střední odbornou školu pedagogickou v Časlavi, v jejímž smíšeném sboru vystupoval často i jako sólista, a začal studovat na Konzervatoři Pardubice obor klasický zpěv u Jarmily Chaloupkové. V současné době zároveň intenzivně spolupracuje s renomovaným italským operním tenoristou a pedagogem Antoniem Carangelem. V roce 2012 byl Petr oceněn na celé řadě soutěží, z IX. ročníku Pěvecké soutěže v Olomouci si odvezl titul absolutního vítěze a laureáta festivalu. V Mezinárodní pěvecké soutěži Antonína Dvořáka v Karlových Varech získal 1. cenu v kategorii Píseň a 2. cenu v kategorii Junior. V roce 2012 se v roli Vaška podílel na provedení Smetanovy Prodané nevěsty se souborem Dětská opera Praha na Nové scéně pražského Národního divadla pod taktovkou Jana Chalupce. Tuto roli rovněž ztvárnil na Konzervatoři Pardubice pod taktovkou Tomáše Židka. V Itálii zpíval tenorové sólo v Mozartově Requiem s Coro Filarmonico Veneto a Orchestra Regionale Filarmonia Veneta (dirigent Marco Titotto) a tenorové sólo v Mozartově Korunovační mši pod vedením Františka Šterbáka. V roce 2013 ztvárnil roli Lindora v Rossiniho Italce v Alžíru na scéně Teatra nuova di Torino v Itálii.

× JHSO/Jindřichohradecký symfonický orchestr

JHSO byl založen v roce 1998. Rok 2013 je tak již 16. koncertní sezónou. Orchester každý rok pravidelně uskutěňuje jarní, letní, podzimní a adventní koncerty v Jindřichově Hradci. Příležitostně se konají i další koncerty a akce v Jindřichově Hradci, blízkém okolí ale i mimo Jihočeský kraj. JHSO vystupuje i v zahraničí. V roce 2011 orchestr přivítal hudebníky z Kypru, se kterými absolvoval koncerty v J. Hradci, Písku a Praze. Členy orchestru jsou amatérští hudebníci, ale také studenti konzervatoří a vysokých uměleckých škol. JHSO pravidelně spolupracuje s místními pěveckými sbory. Koncerty v Jindřichově Hradci jsou pořádány ve spolupráci s Městem Jindřichův Hradec, nebo se Státním hradem a zámekem v Jindřichově Hradci.

× PS Smetana

Smíšený pěvecký sbor Smetana má mnohaletou tradici. Jedná se o amatérské uskupení, jehož činnost byla obnovena v 70. letech minulého století. Dlouhá léta pracoval sbor pod vedením sbormistra pana Emila Snížka, v průběhu 90. let postupně převzala řízení sboru paní Věra Kadičová. V současné době je sbormistrem pan Štěpán Štrupl. Repertoárově není sbor vyhraněný a program koncertů je vždy pestrý. Od PS Smetana si mohou posluchači poslechnout duchovní hudbu, lidové písně, sbory z oper, tzv. vyšší populár a jiné. V roce 2011 a 2012 si sbor, jako nástupce mužského sboru Smetana, dříve Černín, a ženského sboru Slávy dcera, připomněl 150. výročí tradice sborového zpěvu v J. Hradci

× DPS Nova Domus

Činnost dětského pěveckého sboru Nova Domus při ZŠ Štítného v J. Hradci byla obnovena příchodem paní učitelky Ivany Příbylové – Písařové v roce 1983. V letošním roce si tedy sbor připomíná 30. výročí znovuoobnovené činnosti. Na vstup do hlavního sboru Nova Domus se děti připravují v tzv. přípravném sboru s názvem Novodomáček. Sbor pravidelně spolupracuje s dětskými pěveckými sbory Jindřichohradecka.

× DNEŠNÍ PROGRAM 23. 6. 2013

Letním koncertem JHSO bychom rádi připomněli patnáctiletou tradici Jindřichohradecké opery z 60. a 70. let minulého století. Její výjimečnost spočívala v tom, že Hradečáci zvládli z vlastních řad obsadit orchestr, sbor i menší role. Pouze na hlavní role si zvali posily z Národního divadla v Praze. Mezi účinkujícími se objevila tak zvučná jména jako např. Marie Podvalová, Milada Šubrtová, Karel Berman, Eduard Haken, či Beno Blachut. Muzikantsky se bude jednat o obsazení v podobném duchu jako kdysi – Jindřichohradecký symfonický orchestr, sbory – DPS Nova Domus, PS Smetana a sólisté - studenti HAMU v Praze. Taktovky se tentokrát ujme mladý řecký dirigent **Georgios Galanis**.

Ze tří oper *Wolfganga Amadea Mozarta* na koncertu zazní několik sólových árií. **Don Giovanni**, (plným názvem *Protestantý prostopášník* aneb *Don Giovanni*), je dramatická opera, jejímž námětem je život a smrt svůdníka, známého také jako Don Juan. Děj komické opery **Figarova svatba** se odehrává na venkovském šlechtickém sídle ve Španělsku. Figaro a Zuzana plánují svatbu, ale Zuzana se líbí i hraběti Almavivovi. Vše se nakonec vysvětluje, hrabě přistižený hraběnkou při pokusu o nevěru je donucen dát svolení k svatbě se Zuzany a Figara. Děj další komické opery **Únos ze serailu** se odehrává v Turecku. Konstace a její komorná Blonda jsou při vyjíždce na lodi uneseny piráty a prodány do Turecka, kde se do Konstace zamiluje zámožný Selim paša a do Blondy jeho dozorce Osmin. Pedrillo vypátrá, kde jsou obě dívky a dostává se do paláce (nechává se najmout jako správce pašových zahrad). Zároveň posílá vzkaz svému pánovi – Belmontemu. Společně všichni čtyři plánují útěk, jsou chyceni, ale paša Selim je nakonec nechává odplout.

Děj opery *Bedřicha Smetany* **Prodaná nevěsta** nás zavede na český venkov, kde žijí Jeník a Mařenka, dva mladí lidé, kteří se mají rádi. Mařenka se však má provdat za syna bohatého sedláka Míchy. I přes všechny problémy se nakonec Mařenka může provdat za svého milého. Opera prošla úpravami, celkem vznikly čtyři verze.

Rusalka je název romantické pohádkové opery *Antonína Dvořáka*. Nejznámější árie z této opery je zpěv Rusalky Měsíčku na nebi hlubokém, nejznámějším sborem pak Květiny bílé po cestě. Autorem libreta je J. Kvapil, ten už při psaní doufal, že libreto by mohl zhudebnit Dvořák, ale netroufal si ho sám oslovit. Přinesl je ukázat O. Nedbalovi, ten ho však odmítl s tím, že právě pracuje na něčem jiném. Kvapil ještě kontaktoval J. B. Foerster, K. Kovařovice a J. Suka, ovšem se stejným výsledkem. Dvořák se však zrovna poohlížel po novém libretu, což se Kvapil dozvěděl z inzerátu, který nechalo otisknout Národní divadlo.

Děj dramatické opery *Giuseppe Verdiho* **Nabucco** je odvozen z biblického příběhu o zajetí Židů – odehrává se v Babylónu a v Jeruzalémě zhruba v 6. století před naším letopočtem. Název opery vznikl zkrácením jména biblické postavy – krále Nebukadnesara II. V libretu Verdiho nejprve zaujal začátek žalmu 136 „Va, pensiero, sull'ali dorate“ (Leť, myšlenko, na zlatých křídlech...) a inspiroval ho ke kompozici sboru, jenž se stal osvobozeneckou písní zpívanou po celé Itálii.

V studni je jedinou dokončenou operou skladatele *Viléma Blodka*, vznikla na libreto Karla Sabiny, které vychází z příběhu o čarovné studni. Děj je založen na pověře o studni, ve které má Lidunka na radu vědmy Veruny o svatojánské noci spatřit obraz svého budoucího ženicha. Oba Lidunčini nápadníci proto vylezou na strom nad studnou, aby dívka ve vodě spatřila jejich tvář. Vdovec Janek však do vody spadne a štěstí Lidunky a Vojtěcha již nic nestojí v cestě.

× JINDŘICHOHRADECKÁ OPERA

Na letošní rok se chystají oslavy, od roku 1293 je Jindřichův Hradec zmiňován jako město, a myslím, že je dobré si při této příležitosti připomenout i zdejší dlouholeté kulturní tradice.

Výjimečným počinem v hudebních dějinách našeho krásného města byla Jindřichohradecká opera. Její ústřední osobnosti a dobrou duší se stal dirigent Miloš Paul. Za 15 let činnosti se podařilo uvést přes sto představení českých i světových operních děl. Nastudovaly se takové tituly jako: Carmen, Lazebník sevillský, Traviata, Rusalka, Jakobín, Rigoletto, Prodaná nevěsta, Libuše, Hubička, Dalibor, Šárka, Madame Butterfly, V studni, Faust a Markéta, Halka, Fidelio.

Jedinečností Jindřichohradecké opery ale bylo, že ji vytvářeli místní občané (orchestr, sbor, malé role, balet). Pouze na hlavní role byli zváni pěvci z Národního divadla a přijížděli umělci opravdu zvučných jmen, např. Marie Podvalová, Mária Tauberová, Milada Šubrtová, Eduard Haken, Beno Blachut, Ivo Židek a Karel Berman.

× DNEŠNÍ PROGRAM 23. 6. 2013

Letním koncertem JHSO bychom rádi připomněli patnáctiletou tradici Jindřichohradecké opery z 60. a 70. let minulého století. Její výjimečnost spočívala v tom, že Hradečáci zvládli z vlastních řad obsadit orchestr, sbor i menší role. Pouze na hlavní role si zvali posily z Národního divadla v Praze. Mezi účinkujícími se objevila tak zvučná jména jako např. Marie Podvalová, Milada Šubrtová, Karel Berman, Eduard Haken, či Beno Blachut. Muzikantsky se bude jednat o obsazení v podobném duchu jako kdysi – Jindřichohradecký symfonický orchestr, sbory – DPS Nova Domus, PS Smetana a sólisté - studenti HAMU v Praze. Taktovky se tentokrát ujme mladý řecký dirigent **Georgios Galanis**.

Ze tří oper *Wolfganga Amadea Mozarta* na koncertu zazní několik sólových árií. **Don Giovanni**, (plným názvem *Protestantý prostopášník* aneb *Don Giovanni*), je dramatická opera, jejímž námětem je život a smrt svůdníka, známého také jako Don Juan. Děj komické opery **Figarova svatba** se odehrává na venkovském šlechtickém sídle ve Španělsku. Figaro a Zuzana plánují svatbu, ale Zuzana se líbí i hraběti Almavivovi. Vše se nakonec vysvětluje, hrabě přistižený hraběnkou při pokusu o nevěru je donucen dát svolení k svatbě se Zuzany a Figara. Děj další komické opery **Únos ze serailu** se odehrává v Turecku. Konstace a její komorná Blonda jsou při vyjíždce na lodi uneseny piráty a prodány do Turecka, kde se do Konstace zamiluje zámožný Selim paša a do Blondy jeho dozorce Osmin. Pedrillo vypátrá, kde jsou obě dívky a dostává se do paláce (nechává se najmout jako správce pašových zahrad). Zároveň posílá vzkaz svému pánovi – Belmontemu. Společně všichni čtyři plánují útěk, jsou chyceni, ale paša Selim je nakonec nechává odplout.

Děj opery *Bedřicha Smetany* **Prodaná nevěsta** nás zavede na český venkov, kde žijí Jeník a Mařenka, dva mladí lidé, kteří se mají rádi. Mařenka se však má provdat za syna bohatého sedláka Míchy. I přes všechny problémy se nakonec Mařenka může provdat za svého milého. Opera prošla úpravami, celkem vznikly čtyři verze.

Rusalka je název romantické pohádkové opery *Antonína Dvořáka*. Nejznámější árie z této opery je zpěv Rusalky Měsíčku na nebi hlubokém, nejznámějším sborem pak Květiny bílé po cestě. Autorem libreta je J. Kvapil, ten už při psaní doufal, že libreto by mohl zhudebnit Dvořák, ale netroufal si ho sám oslovit. Přinesl je ukázat O. Nedbalovi, ten ho však odmítl s tím, že právě pracuje na něčem jiném. Kvapil ještě kontaktoval J. B. Foerster, K. Kovařovice a J. Suka, ovšem se stejným výsledkem. Dvořák se však zrovna poohlížel po novém libretu, což se Kvapil dozvěděl z inzerátu, který nechalo otisknout Národní divadlo.

Děj dramatické opery *Giuseppe Verdiho* **Nabucco** je odvozen z biblického příběhu o zajetí Židů – odehrává se v Babylónu a v Jeruzalémě zhruba v 6. století před naším letopočtem. Název opery vznikl zkrácením jména biblické postavy – krále Nebukadnesara II. V libretu Verdiho nejprve zaujal začátek žalmu 136 „Va, pensiero, sull'ali dorate“ (Leť, myšlenko, na zlatých křídlech...) a inspiroval ho ke kompozici sboru, jenž se stal osvobozeneckou písní zpívanou po celé Itálii.

V studni je jedinou dokončenou operou skladatele *Viléma Blodka*, vznikla na libreto Karla Sabiny, které vychází z příběhu o čarovné studni. Děj je založen na pověře o studni, ve které má Lidunka na radu vědmy Veruny o svatojánské noci spatřit obraz svého budoucího ženicha. Oba Lidunčini nápadníci proto vylezou na strom nad studnou, aby dívka ve vodě spatřila jejich tvář. Vdovec Janek však do vody spadne a štěstí Lidunky a Vojtěcha již nic nestojí v cestě.

× JINDŘICHOHRADECKÁ OPERA

Na letošní rok se chystají oslavy, od roku 1293 je Jindřichův Hradec zmiňován jako město, a myslím, že je dobré si při této příležitosti připomenout i zdejší dlouholeté kulturní tradice.

Výjimečným počinem v hudebních dějinách našeho krásného města byla Jindřichohradecká opera. Její ústřední osobnosti a dobrou duší se stal dirigent Miloš Paul. Za 15 let činnosti se podařilo uvést přes sto představení českých i světových operních děl. Nastudovaly se takové tituly jako: Carmen, Lazebník sevillský, Traviata, Rusalka, Jakobín, Rigoletto, Prodaná nevěsta, Libuše, Hubička, Dalibor, Šárka, Madame Butterfly, V studni, Faust a Markéta, Halka, Fidelio.

Jedinečností Jindřichohradecké opery ale bylo, že ji vytvářeli místní občané (orchestr, sbor, malé role, balet). Pouze na hlavní role byli zváni pěvci z Národního divadla a přijížděli umělci opravdu zvučných jmen, např. Marie Podvalová, Mária Tauberová, Milada Šubrtová, Eduard Haken, Beno Blachut, Ivo Židek a Karel Berman.

Posledně jmenovaný, jindřichohradecký rodák K. Berman, zavzpomínal na své účinkování v J. Hradci. „Již je to hodně dlouho, co jsem na hradeckých prknech začínal ve znamenitě udělaných ochotnických představeních. Tradice těchto operních večerů byla tak silná, že se stala tradicí novou – tradicí představení operních. Je jen málo měst na zeměkouli, kde by se našli nadšenci jako v Hradci, aby studovali pravidelně nová a nová operní představení již deset let bez přerušení. Vy, kteří prakticky představení s nadšením uskutečňujete, nepolevte, a vy, otcové města, funkcionáři organizací a vedoucí kultury, nezapomínejte, že Hradec nemá jen zámek, muzeum a památky minula, ale – a to hlavně – že město Balbínovo, Jablonského, Smetanovo, Novákovo, město vaše i nás, kteří v myslí vašim životem stále žijeme, musí žít nesmírným životem kulturním nyní – kulturou současnosti.“

Myslím, že k této stále živé apelaci na podporu kultury není co dodat. Stejně tak nelze napsat fundovanější pojednání o historii Jindřichohradecké opery, než napsal PhDr. Jan Muk, historik, gymnaziální profesor a ředitel muzea. Nebudu se o to tedy ani pokoušet a nabízím k přečtení pojednání o prvním uvedení Weberova Čarostřelce v roce 1855 a zkrácené vyprávění o hudební historii našeho města. Celý článek je možné si přečíst v publikaci 10 let Jindřichohradecké opery.

Čarostřelec – první české operní představení v Jindřichově Hradci (1855)

Národní obrození v Jindřichově Hradci je nerozlučně spojeno se jménem lékaře – lidumila Dr. Josefa Procházky. Na studiích v Praze se Procházka seznámil s J. K. Tylem, navázal s ním přátelství na celý život a když se pak usadil jako lékař ve svém rodišti, založil zde ochotnický spolek. Jeho členy byli uvědomělí hradečtí řemeslníci, několik studentů a profesorů i nižších úředníků. Nebojíce se obtíží, které metternichovský režim dovedl klást každé pokrokové a národní snaze, pustili se do práce a roku 1841 viděl Hradec jejich první vystoupení – Štěpánkovu hru „Čech a Němec“. Když roku 1851 zavítal do Hradce, jako do své první venkovské štace, Tyl se společností Kulasovou, byl tento zájezd pro hradecké ochotníky opravdovou školou.

Brzy na to – 19. března 1855 – spatřil Hradec první česky provedenou operu – Weberova Čarostřelce. Plakát, který se zachoval v muzeu, uvádí Čarostřelce pod názvem „Střelec Kouzelník“. Premiéra měla plný úspěch, jak potvrzuje i kritika v tehdejším hradeckém časopise Neuhauser Wochenpost. Již 26. března měl Čarostřelec reprisu. Hlavní podíl na úspěchu měl Dr. Procházka, který měl režii hry. Z hereckých výkonů slavila plné triumfy pí. Baumruková. O nastudování zpěvu měl největší zásluhu učitel Chabr, v jehož bytě zkoušeli jak sólisté, tak i sbory.

Úspěch první česky hrané opery na hradecké scéně byl asi jedním z posledních krásných večerů Procházkových. Ještě v lednu 1856 znovu hrál v Hradci Tyl, odjížděl však odtud se zlomeným zdravím. 18. června 1856 zemřel Dr. Procházka na zápal plic z nachlazení, které získal při návštěvě venkovského nemocného. 11. července odešel za ním i jeho přítel Josef Kajetán Tyl.

dyž po 108 letech letos uvádí Jindřichohradecká opera znovu Weberova Čarostřelce, je jeho provedení i krásnou pietní vzpomínkou památky hradeckého buditele Dr. Procházky a jeho spolupracovníků.

Dr. Jan Muk

Z dávné i blízké hudební historie Jindřichova Hradce

Roku 1861 byl v Hradci založen zpěvácký spolek, který sice zprvu byl nucen do programu zařazovat také německé písně, ale již v roce 1863 zaměnil i své dvojjazyčné stanovy za české. Jeho předseda profesor Jan Květoslav Klumpar a jeho dirigent ředitel kůru Vacek byli jistě zárukou českosti spolku od prvních chvil jeho vzniku. Roku 1867 přibyl ke zpěváckému spolku Hudební spolek, později přejmenovaný na Hudební jednotu, v jehož čele stáli také prof. Klumpar a ředitel kůru Vacek, a roku 1872 byl doplněn hudební trojlístek dámským zpěváckým spolkem Slávy dcerou. Všechny tři spolky spolupracovaly po celá desetiletí při různých příležitostech. Roku 1872 oslavil zpěvácký spolek prvé desetiletí svého trvání tak okázalou slavností, že Hradec podobně české manifestace nezažil a zavítal-li k ní poprvé a naposled od svého odchodu z Hradce i Bedřich Smetana, aby zde vyslechl svou Rolnickou, byla to jistě i po stránce umělecké v hudebním životě Hradce událost mimořádná.

V roce 1887 provedli hradečtí zpěváci a hudebníci Blodkovu operu V studni a po mnoha letech 16. a 17. května 1925 Smetanovu Hubičku a z operet se na jejich repertoáru objevila Loutka, Mamselle Nitouche, Dítě cirku.

Když po osvobození došlo k reorganizaci našeho spolkového života, vystoupil naposled soubor Smetana, Slávy dcera a Hudební jednotna společným podnikem, který však byl již vlastně počátkem nové cesty a nové plodné spolupráce. Dne 22. června 1950 provedly soubory a orchestry těchto tří spolků pod taktovkou mladého dirigenta Miloše Paula v divadle na Střelnici Bizetovu operu Carmen a ještě v prosinci následoval Lazebník sevillský. R. 1951 – poprvé při Smetanovu Daliboru – představil se soubor veřejnosti již pod novým jménem Jindřichohradecké opery. Dalibor byl také prvou operou, která byla provedena na jevišti na 3. zámeckém nádvoří s takovým úspěchem, že je na tento kouzlený večer v renesančním prostředí hradeckého zámku vzpomínáno znovu a znovu. Již tehdy bylo jasno, že se zde podařilo něco, co by bylo hříchem nechat zapadnout opět v zapomenutí. Po úspěších v Hradci, kam se vždy sjíždějí na letní představení stovky milovníků hudby i z dalekého okolí, Jindřichohradecká opera zajíždí již s Bizetovou Carmen do Českých Budějovic a také s ostatními operami hostuje v Písku, Táboře, Pelhřimově a Dačicích, jakož i v podkrkonošské Jilemnici.

Dr. Jan Muk (zkrácený článek z publikace 10 let Jindřichohradecké opery 1950–1960, Krajské nakladatelství v Č. Budějovicích pro Závodní výbor Národního podniku Jiholen v J. Hradci; 1960)

Posledně jmenovaný, jindřichohradecký rodák K. Berman, zavzpomínal na své účinkování v J. Hradci. „Již je to hodně dlouho, co jsem na hradeckých prknech začínal ve znamenitě udělaných ochotnických představeních. Tradice těchto operních večerů byla tak silná, že se stala tradicí novou – tradicí představení operních. Je jen málo měst na zeměkouli, kde by se našli nadšenci jako v Hradci, aby studovali pravidelně nová a nová operní představení již deset let bez přerušení. Vy, kteří prakticky představení s nadšením uskutečňujete, nepolevte, a vy, otcové města, funkcionáři organizací a vedoucí kultury, nezapomínejte, že Hradec nemá jen zámek, muzeum a památky minula, ale – a to hlavně – že město Balbínovo, Jablonského, Smetanovo, Novákovo, město vaše i nás, kteří v myslí vašim životem stále žijeme, musí žít nesmírným životem kulturním nyní – kulturou současnosti.“

Myslím, že k této stále živé apelaci na podporu kultury není co dodat. Stejně tak nelze napsat fundovanější pojednání o historii Jindřichohradecké opery, než napsal PhDr. Jan Muk, historik, gymnaziální profesor a ředitel muzea. Nebudu se o to tedy ani pokoušet a nabízím k přečtení pojednání o prvním uvedení Weberova Čarostřelce v roce 1855 a zkrácené vyprávění o hudební historii našeho města. Celý článek je možné si přečíst v publikaci 10 let Jindřichohradecké opery.

Čarostřelec – první české operní představení v Jindřichově Hradci (1855)

Národní obrození v Jindřichově Hradci je nerozlučně spojeno se jménem lékaře – lidumila Dr. Josefa Procházky. Na studiích v Praze se Procházka seznámil s J. K. Tylem, navázal s ním přátelství na celý život a když se pak usadil jako lékař ve svém rodišti, založil zde ochotnický spolek. Jeho členy byli uvědomělí hradečtí řemeslníci, několik studentů a profesorů i nižších úředníků. Nebojíce se obtíží, které metternichovský režim dovedl klást každé pokrokové a národní snaze, pustili se do práce a roku 1841 viděl Hradec jejich první vystoupení – Štěpánkovu hru „Čech a Němec“. Když roku 1851 zavítal do Hradce, jako do své první venkovské štace, Tyl se společností Kulasovou, byl tento zájezd pro hradecké ochotníky opravdovou školou.

Brzy na to – 19. března 1855 – spatřil Hradec první česky provedenou operu – Weberova Čarostřelce. Plakát, který se zachoval v muzeu, uvádí Čarostřelce pod názvem „Střelec Kouzelník“. Premiéra měla plný úspěch, jak potvrzuje i kritika v tehdejším hradeckém časopise Neuhauser Wochenpost. Již 26. března měl Čarostřelec reprisu. Hlavní podíl na úspěchu měl Dr. Procházka, který měl režii hry. Z hereckých výkonů slavila plné triumfy pí. Baumruková. O nastudování zpěvu měl největší zásluhu učitel Chabr, v jehož bytě zkoušeli jak sólisté, tak i sbory.

Úspěch první česky hrané opery na hradecké scéně byl asi jedním z posledních krásných večerů Procházkových. Ještě v lednu 1856 znovu hrál v Hradci Tyl, odjížděl však odtud se zlomeným zdravím. 18. června 1856 zemřel Dr. Procházka na zápal plic z nachlazení, které získal při návštěvě venkovského nemocného. 11. července odešel za ním i jeho přítel Josef Kajetán Tyl.

dyž po 108 letech letos uvádí Jindřichohradecká opera znovu Weberova Čarostřelce, je jeho provedení i krásnou pietní vzpomínkou památky hradeckého buditele Dr. Procházky a jeho spolupracovníků.

Dr. Jan Muk

Z dávné i blízké hudební historie Jindřichova Hradce

Roku 1861 byl v Hradci založen zpěvácký spolek, který sice zprvu byl nucen do programu zařazovat také německé písně, ale již v roce 1863 zaměnil i své dvojjazyčné stanovy za české. Jeho předseda profesor Jan Květoslav Klumpar a jeho dirigent ředitel kůru Vacek byli jistě zárukou českosti spolku od prvních chvil jeho vzniku. Roku 1867 přibyl ke zpěváckému spolku Hudební spolek, později přejmenovaný na Hudební jednotu, v jehož čele stáli také prof. Klumpar a ředitel kůru Vacek, a roku 1872 byl doplněn hudební trojlístek dámským zpěváckým spolkem Slávy dcerou. Všechny tři spolky spolupracovaly po celá desetiletí při různých příležitostech. Roku 1872 oslavil zpěvácký spolek prvé desetiletí svého trvání tak okázalou slavností, že Hradec podobně české manifestace nezažil a zavítal-li k ní poprvé a naposled od svého odchodu z Hradce i Bedřich Smetana, aby zde vyslechl svou Rolnickou, byla to jistě i po stránce umělecké v hudebním životě Hradce událost mimořádná.

V roce 1887 provedli hradečtí zpěváci a hudebníci Blodkovu operu V studni a po mnoha letech 16. a 17. května 1925 Smetanovu Hubičku a z operet se na jejich repertoáru objevila Loutka, Mamselle Nitouche, Dítě cirku.

Když po osvobození došlo k reorganizaci našeho spolkového života, vystoupil naposled soubor Smetana, Slávy dcera a Hudební jednotna společným podnikem, který však byl již vlastně počátkem nové cesty a nové plodné spolupráce. Dne 22. června 1950 provedly soubory a orchestry těchto tří spolků pod taktovkou mladého dirigenta Miloše Paula v divadle na Střelnici Bizetovu operu Carmen a ještě v prosinci následoval Lazebník sevillský. R. 1951 – poprvé při Smetanovu Daliboru – představil se soubor veřejnosti již pod novým jménem Jindřichohradecké opery. Dalibor byl také prvou operou, která byla provedena na jevišti na 3. zámeckém nádvoří s takovým úspěchem, že je na tento kouzlený večer v renesančním prostředí hradeckého zámku vzpomínáno znovu a znovu. Již tehdy bylo jasno, že se zde podařilo něco, co by bylo hříchem nechat zapadnout opět v zapomenutí. Po úspěších v Hradci, kam se vždy sjíždějí na letní představení stovky milovníků hudby i z dalekého okolí, Jindřichohradecká opera zajíždí již s Bizetovou Carmen do Českých Budějovic a také s ostatními operami hostuje v Písku, Táboře, Pelhřimově a Dačicích, jakož i v podkrkonošské Jilemnici.

Dr. Jan Muk (zkrácený článek z publikace 10 let Jindřichohradecké opery 1950–1960, Krajské nakladatelství v Č. Budějovicích pro Závodní výbor Národního podniku Jiholen v J. Hradci; 1960)